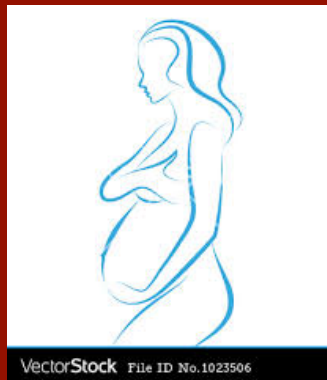

UTERUS TRANSPLANTASYONU

Etik ve Yasal Zorluklar

Celalettin GÖÇKEN

Reproductive ethics

PAPER

Uterus transplantation: ethical and regulatory challenges

Kavita Shah Arora,¹ Valarie Blake²

**Uterus Transplantasyonu
Bağışlayanlar Açısından Risk
Alıcılar Açısından Risk
Doğacak Çocuklar
Mevzuata Dair Zorluklar
SONUÇ**

DEPARTMENT OF BIOETHICS | Faculty & Staff

[Bioethics Home](#)

[Bioethics Calendar](#)

[Faculty & Staff](#)

[PhD Program in Bioethics](#)

[MA Degree Program](#)

[Dual Degree Programs](#)

[Short-Term Study Abroad](#)

[Undergraduate Programs](#)

[Related Programs](#)

[Related Links](#)

[Contact Us](#)

Kavita Shah Arora, M.D., M.B.E.

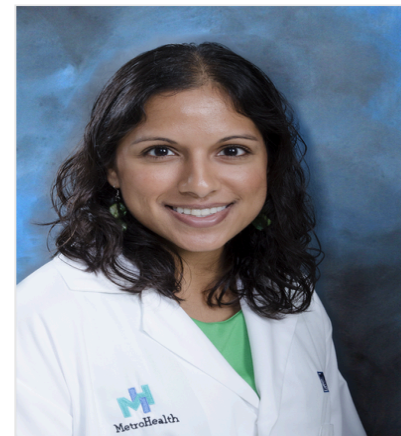
Assistant Professor of Reproductive Biology and Bioethics
Department of OB/GYN, MetroHealth Medical Center

Reproductive Ethics
Reproductive Technology
Perinatal Decision Making
Conscience
HIV in Pregnancy
Feminist Bioethics

e-mail: Kavita.Arora@case.edu

[NCBI Bibliography](#)

Bio

[ACADEMICS](#)

[ADMISSIONS & AID](#)

[LIFE AT DUQUESNE](#)

[SERVICE](#)

[RESEARCH](#)

[ABOUT](#)

[Home](#) > [Academics](#) > [Faculty](#) > [Valarie K. Blake, J.D., M.A.](#)

Academics

[Degrees & Programs](#)

[Academic Calendar](#)

[Accreditations and Affiliations](#)

[Community-Engaged Teaching and Research](#)

[Faculty](#)

[Gumberg Library](#)

[Honors College](#)

[Online Campus](#)

[Resources & Technology](#)

[A A](#) | [Email](#) | [Print](#) | [Share](#)

Valarie K. Blake, J.D., M.A.

Visiting Assistant Professor
School of Law
Health Law

Room 228 School of Law

Phone: 412.396.5222

✉ blakev@duq.edu

Education:

M.A., Medical Ethics, Case Western Reserve University, 2010

J.D., University of Pittsburgh School of Law, 2009

B.S. Neuroscience, University of Pittsburgh, 2005

[Bio](#)

[Courses](#)

[Publications](#)

[Presentations](#)

Uterus Transplantasyonu

- **Deneylerden kliniğe geçiş**
- **Alanlar arası işbirliği**
- **Uterin faktör infertilitesi (UFI) için bir şans**
 - %3
 - Konjenital, hastalığa bağlı
 - İyatrojenik
 - 9,5 milyon/62 milyon

Uterus Transplantasyonu

- UFI
 - Taşıyıcı annelik
 - Evlat edinme
 - Uterus transplantasyonu (UTx)

	UTx	Taşıyıcı annelik	Evlat edinme
Genetik ilişki	+	mümkün	-
Gebeliği deneyimleme	+	-	-

Uterus Transplantasyonu

- Gelişimi ile beraber;
 - Güvenliği,
 - Etik,
 - Psikolojik
 - Yasal
 - Sosyal risk ve yararları irdelenmekte
- Güçlü gerekçeler gerektirmekte
 - Risk
 - Yaşam kalitesi

Uterus Transplantasyonu

- Çalışmalar ilerlemekte
 - Gebeliği deneyimleme
 - Yaşam tarzı üzerinde artmış denetim
 - Taşıyıcı annelikle ilgili sorunlar yaşamama

Uterus Transplantasyonu

- Hayati olmayan transplantasyonlar
 - Kornea
 - El ve yüz nakli
- Yarar/zarar dengesi gözetilmekle beraber, kazanılacak olan “üreme fonksiyonu”
 - Fiziksel
 - Psikososyal
 - Etik
 - Yasal düzenlemeler

Uterus Transplantasyonunda Durum

- Kayda değer başarı sağlanmış
- Hayvan modellerinde adet görme ve gebelik
- İnsanda ilk UTx
 - 6 Nisan 2000'de 62Y Suudi Arabistan
 - Akut vasküler tromboz
 - ABD'de IRB onayı alan araştırmalar
 - İsveç'te 4 nakil
 - Türkiye'de Ağustos 2011
 - UK; Türkiye başarılı olursa 2014'te deneyecek

Bağışlayanlar Açısından Risk

- Canlıdan ve kadavradan nakiller uygulanıyor
- Kadavradan nakil
 - Yaşam için gerekli temel fizyolojik fonksiyonun yerine getirilmesi gibi önemli bir hedef için ise

Bağışlayanlar Açısından Risk

- Hayati olmayan nakiller; yaşam kalitesini artırmaya yönelik
- ABD/Cleveland Klinik'te ilk kısmi yüz nakli

Bağışlayanlar Açısından Risk

- **UTx Onamı**
 - İçeriği ne olabilir
 - Farklı olmalı mı; uterus nasıl sınıflandırılmalı?
- **The USA Uniform Anatomical Gift Act (UAGA),**
 - Akrabanın bağışlamasına izin veriyor.
- **UK Human Fertilization and Embryology Act;**
 - Embryo ve gamet bağışı sadece bireyin onamı ile

Bağışlayanlar Açısından Risk

- Genetik potansiyeli olmasa da uterus bir üreme organı;
 - Kurallar uterusu uygulanabilir mi?
 - Bağışlayanlar diğer organlardan ayırıyor mu?
- Canlıdan bağışlar daha riskli
 - Pıhtılaşma
 - Enfeksiyon
 - Kanama
 - Üriner/GI sistem hasarı
 - Anestezi komplikasyonları...

Bağışlayanlar Açısından Risk

- Uterus bağıışı bağışlayana fayda sağlamaz, muhtemel zararları histrektomiden fazladır.
- Canlıdan bağışlarda “aydınlatılmış onam”
 - Bağışçının çıkarlarını korumak üzere uzman

Alıcılar Açısından Risk

- **İnfertilite tedavileri külfetli**
 - Duygusal, fiziksel, ekonomik ve zaman
- **UTx;**
 - Diğer yöntemlere göre daha riskli; major Abdominal cerrahi!
 - İkinci ameliyat
- **İnsan katılımlı çalışmalar için gereklilikler;**
 - Yarar beklentisi
 - Gebeliği deneyimleme
 - Yeni bilgiler edindikçe...

Alıcılar Açısından Risk

- Yaşam kurtarıcı olmayan (non-life saving)
 - Yaşam kalitesini artırma temelinde haklı çıkarım

	KORNEA	EL	YÜZ	UTERUS
YAŞAM BOYU İMMÜNSUPRESYON	+	+	+	-
DÜŞÜK RİSKLİ ALTERNATİFLER	-	Protez; Maliyeti Manevra kabiliyeti Kozmetik	-	Evlat edinme Taşıyıcı annelik
HAKLI ÇIKARIM			Psikolojik düzelme Yeme-konuşma	

Alıcılar Açısından Risk

- **Yaşam kalitesi bakımından**
 - UTx ile evlat edinme/taşıyıcı anneliği karşılaştıran yeterli kanıt yok (empirical evidence)
 - Toplum perspektifi
 - Exit Plan karmaşık
 - İmmünsüpresyonu artırmak veya uterusu çıkarmak

Alıcılar Açısından Risk

- **ABD’de kadınların %50’si “en üzüntü verici deneyim”**
- **Kanserin kendisi kadar “rahatsız edici”**

	UTERUS TX	EVLAT EDİNME	TAŞIYICI ANNELİK
GEBELİK DENEYİMİ	+	-	-
KALITIMSAL AKTARIM	+	-	Mümkün
DEZAVANTAJ		Pahalı	Yasal değil Taşıyıcı annenin duygusal bağı

Alıcılar Açısından Risk

- UTx yapıldığında gebelik deneyimi bütünüyle yaşanamayabilir
 - Pelvik sinir anastomozu
- Yine de gebeliğe ait süreçlerin birçoğu yaşanır
 - Her kadın ve her gebelik farklıdır
 - Uterusu hissedemese de görüntü ve fizyoloji olarak gebelik yaşanır
 - Toplumsal bir değer
 - Tüm bu kazanımlar göz ardı edilmemelidir

Alıcılar Açısından Risk

- **Alıcının aydınlatılmış onamı**
 - **Henüz klinik deneme aşamasında olduğu belirtilmeli**

Doğacak Çocuklar

- Henüz doğan bir çocuk yok
- Çocuk immünsüpresyona maruz kalır
 - Teratojenite
 - Erken doğum
 - Akut vasküler tromboz
- Diğer solid organ nakillerinde malformasyon gelişmemiş
 - Düşük doğum ağırlığı
 - Erken doğum

Doğacak Çocuklar

- **Çocuğun çıkarlarının korunması önemli**
 - **Etik tartışmalar**
 - HIV(+) kadınlar
 - Ebeveyn vasıfları yetersiz olanlar
 - Yaşam tarzı faktörleri
 - **The European Society of Human Reproduction and Embryology**
 - Hekimler için çifte sorumluluk
 - **Ebeveynin hakları/chıkarları ile çocuğunkiler dengelenmeli**
 - Partnerin aktif katılımı; üreme hakları bağlamında

Mevzuata Dair Zorluklar

- Tam olarak YÜT yasalarına da uymuyor; Uniform Network for Organ Sharing (UNOS) kapsamı da dışında
- Taşıyıcı annelik veya yumurta bağışından farklı
- UAGA; Tx organ satışını yasaklıyor
- Bir YÜT gibi düzenlense bile “dağıtıcı adalet” gibi konular nedeniyle organ nakli ile de ilgili

Mevzuata Dair Zorluklar

- UNOS yasaları yeniden düzenlenebilir
 - Yaşam kurtarıcı olmayan
 - Üreme organı
- UNOS yasaları kimin öncelikli olduğuna karar verebiliyorken, UTx'te yetersiz
- Prognoz
 - Tıbbi; gebeliği sonuna kadar kim sürdürebilir?
 - Psikososyal sonuçlar; kim daha çok faydalanır?
 - Kim daha iyi anne olabilir?

Sonuç

- Araştırmadan klinik faza doğru ilerlerken, yasa yapıcılar, hekimler ve toplum bu teknolojinin etkileri konusunda daha dikkatle düşünmelidirler

TEŞEKKÜRLER...